

Vereniging Vrienden van de Stadskern Zwolle

Postbus 1180
8000 WB Zwolle

www.vriendenvandestadskernzwolle.nl
info@vriendenvandestadskernzwolle.nl

Aan het College van burgemeester en wethouders van de gemeente Zwolle
Aan de raad van de gemeente Zwolle
per e-mail: raadsgriffie@zwolle.nl

Zwolle, 5 februari 2017

Onderwerp: Windmolens dicht bij onze Historische Binnenstad?

Geachte College, geachte leden van de gemeenteraad,

Drie partijen te weten Scania, Hogeschool Windesheim en inwonersinitiatief Vereniging Blauwvinger Energie hebben het initiatief genomen om te onderzoeken of het tot de mogelijkheden behoort om een drietal windmolens te plaatsen op het bedrijventerrein Voorst. Het betreft hier molens met een totale hoogte van 150 meter.

Een van de uitgangspunten is om met windmolens duurzame energie op te wekken. Scania is voornemens om naast een groot aantal m2 zonnecollectoren een windmolen te plaatsen om een energie neutrale bedrijfsvoering binnen bereik te brengen. Ook Windesheim streeft naar een meer neutrale duurzame energetische bedrijfsvoering. Blauwvinger Energie richt zich op het leveren van een bijdrage aan een voor Zwolle duurzame energietransitie. Dit past in de akkoorden die Nederland heeft gesloten en waarin ons land zich verplicht om het verbruik van fossiele brandstof terug te dringen en op een meer duurzame wijze energie te gaan opwekken.

Ook de gemeente Zwolle heeft daarin een taakstelling meegekregen.

Het is duidelijk dat het plaatsen van windmolens in het stedelijk gebied dicht tegen de binnenstad een gevoelige materie betreft.

Het college van BenW heeft alvorens een standpunt over dit initiatief in te nemen aan een groot aantal partijen gevraagd zitting te nemen in een klankbordgroep om te peilen hoe daar in de Zwolse samenleving over wordt gedacht. Het betreft o.a. bewonersgroepen uit de omgeving,

belanghebbenden en een aantal maatschappelijk organisaties waaronder de Vrienden van de Stadskern. Het bestuur van de Vrienden heeft positief op dit verzoek gereageerd omdat onze historische binnenstad binnen de visuele invloedssfeer van de te plaatsen windmolens ligt.

De klankbordgroep heeft inmiddels meerdere keren vergaderd en heeft tussen de vergaderingen door haar kennisniveau over windmolens enorm vergroot. Er blijkt veel (wetenschappelijk) onderzoek gedaan te zijn naar de effecten die het plaatsen van windmolens tot gevolg heeft. Daarbij moet gedacht worden aan geluidsoverlast, visuele effecten, schaduwvorming, risico's, te behalen rendementen, windsnelheden, financiële gevolgen zoals de waardedaling van vastgoed enz.

In dit verband is het van belang de energieopgave van de gemeente Zwolle onder de loep te nemen. De door de gemeenteraad vastgestelde doelstellingen zijn:

Ten opzichte van 1990 is in 2020 een reductie van 20% van de uitstoot van CO₂ bereikt.

In 2020 wordt 20% van de gebruikte energie duurzaam opgewekt.

Op termijn is Zwolle energieneutraal.

Het college van BenW heeft energietransitie benoemd tot een van de belangrijkste thema's op de strategische agenda.

De Vrienden van de Stadskern steunen deze doelstellingen voor een energietransitie. Steeds duidelijker is geworden dat dit voor onze stad een immense opgave betreft met o.a. grote ruimtelijke gevolgen. Niet alleen voor de stad, maar zeer waarschijnlijk ook voor de regio, het land en internationaal.

Zo'n immens grote opgave vereist naar ons oordeel een structurele aanpak, waar op meerdere schaalniveaus door meerdere disciplines zal moeten worden samengewerkt. Daarbij gaat het niet alleen om de inhoud, maar ook om het proces gericht op het maatschappelijk draagvlak.

De wijze waarop nu aan het initiatief voor het plaatsen van hoge windmolens op bedrijventerrein Voorst wordt gewerkt kan worden omschreven als punaises poetsen en vooralsnog de kist vergeten.

Het is steeds duidelijker geworden dat het initiatief van de drie partijen om windmolens te plaatsen op bedrijventerrein Voorst tot een worsteling leidt in de klankbordgroep. Het is lastig om de negatieve gevolgen bij het plaatsen van molens in de context van de hogere schaalniveaus te beoordelen. Dat neemt niet weg dat de klankbordgroep wel graag een bijdrage levert aan de energieopgave waar Zwolle zich voor heeft gesteld.

Er is grote waardering voor het initiatief dat de drie partijen hebben genomen. Op een duurzame wijze energie opwekken wordt door vrijwel allen ondersteunt. Not in my backyard is in dit verband een veel te beperkte uitleg van de opstelling van de klankbordgroep.

In het recente verleden hebben de Vrienden van de Stadskern zich ingespannen veelal in een vroeg stadium om ontwikkelingen in de stad te steunen en met inbreng van kennis te verbeteren. Denk hierbij b.v. aan het Primark warenhuis op de Melkmarkt, de Spoorzone, het Kraanbolwerk en alweer wat langer geleden de uitbreiding van museum De Fundatie.

Op 30 januari j.l. is de klankbordgroep verkenning windenergie Voorst de voorlopig laatste keer bij elkaar gekomen.

De Vrienden hebben zich ingespannen om een bijdrage te leveren aan het Advies dat de klankbordgroep nu gaat uitbrengen richting college van BenW en de gemeenteraad. Zichtbaar is geworden dat de Klankbordgroep geen eenduidig advies zal uitbrengen.

Gezien het grote belang en de impact op onze stad hechten de Vrienden eraan een eigen Advies aan het College van BenW en de Gemeenteraad uit te brengen. Dit is uiteraard in de Klankbordgroep gemeld.

Een eerste reactie van de Vrienden is gegeven in onze Nieuwsbrief nr. 2 december 2016.

Het initiatief voor het plaatsen van een drietal windmolens op bedrijventerrein Voorst met een as hoogte van 100 meter en een totale hoogte van 150 meter moet van de Vrienden van de Stadskern beoordeeld worden in het kader van een veel verder uitgewerkte Energietransitie op meerdere schaalniveaus, lokaal, regionaal, (inter)nationaal.

In het afgelopen jaar is bijvoorbeeld grote voortgang geboekt met de kosten van het plaatsen van grote windturbines in zee. De kostprijs per opgewekte kilowatt uur dalen spectaculair waardoor de noodzaak om grote aantallen windturbines op het land te plaatsen sterk afneemt.

De Vrienden hebben geconstateerd dat in Zwolle op lokaal niveau nog geen of nauwelijks inzicht is in o.a. de ruimtelijke gevolgen van de voorgenomen energietransitie. Het advies van de Vrienden is om daar nu met grote voortvarendheid aan te gaan werken en de resultaten onder andere als input te gebruiken voor de op te stellen Omgevingsvisie en aansluitend het juridisch bindende Omgevingsplan, zowel inhoudelijk als procesmatig. Deze meer integrale benadering zal het mogelijk maken om op een initiatief als dat van de drie partijen Scania, Hogeschool Windesheim en Blauwvinger Energie een inhoudelijk en beleidsmatig antwoord te geven. Dit moet de weg openen voor een succesvolle samenwerking tussen private en publieke partijen gericht op een succesvolle energietransitie. Nieuwe initiatieven kunnen daarin een plaats krijgen en aan de nu gekozen ad hoc benadering een einde maken.

In de Klankbordgroep is in korte tijd veel relevante kennis verzameld rond het plaatsen en exploiteren van windturbines. Het betreft hier (inter)nationale studies van gerenommeerde bureaus, waarbij de gevolgen van het plaatsen van windturbines niet alleen theoretisch maar ook in de praktijk zijn onderzocht. Het betreft hier o.a. visuele gevolgen, geluid, gevaar, waardeontwikkeling vastgoed etc. Op internet is veel materiaal voorhanden. Steeds duidelijker is geworden dat bedrijventerrein Voorst geen geschikte locatie is om hoge windturbines zoals voorgesteld te plaatsen. De aangrenzende woongebieden liggen daarvoor te dicht bij de voorgestelde locaties. De situatie is niet denkbeeldig dat de windturbines aan alle normen voldoen en de bewoners eromheen en de gehele stad er toch erg veel overlast van gaan ondervinden.

De Vrienden hechten eraan dat veel hoger bouwen dan de Peperbus op zo'n korte afstand van de binnenstad bij de Vrienden niet op steun kan rekenen.

De Vrienden van de Stadskern adviseren het College van BenW om aan het initiatief van Scania, Hogeschool Windesheim en Blauwvinger Energie op dit moment geen concrete medewerking te verlenen en de energie nu te richten op een meer integrale aanpak van de voorgenomen Energietransitie.

Onze energie.

Vele inwoners van onze stad hebben in het verleden energietransities bewust meegemaakt.

De kolenboer kwam in de vorm van nootjes 4 of 5 de benodigde energie thuisbrengen in jutezakken die in het kolenhok werden gestort. Zichtbare energie voor huiselijk gebruik, gekenmerkt door maatschappelijke acceptatie van de negatieve gevolgen, zoals de smog in onze grote steden.

In de gasfabriek werd door de gemeente soms in samenwerking met private partijen zichtbaar gas geproduceerd, dat werd opgeslagen in grote gashouders. Gezinnen gebruikten dit gas voor verwarming en koken.

De vondst van de gasbel in Slochteren bracht ons land economische vooruitgang. Nadat het leidingstelsel voor de distributie van het aardgas was aangelegd was heel Nederland aangesloten, maar voor vrijwel niemand meer zichtbaar waar het gas en dus de energie vandaan kwam. Energie werd anoniem.

In zekere zin is dit ook het geval met groene stroom. Milieubewuste burgers kiezen voor groene stroom maar weten niet waar het vandaan komt, hoe en waar het wordt opgewekt en hoe groen c.q. duurzaam deze stroom is.

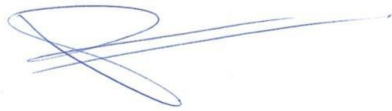
Bij de komende energie transitie lijkt het erop dat de nu onzichtbare relatie tussen energieproductie in de vorm van groene stroom, voor burgers en bedrijven weer wordt hersteld in de vorm van zichtbare zonnecollectoren, windturbines etc. Hier wordt onze energie opgewekt die wij gebruiken in onze Zwolse gezinnen en bedrijven en daar zijn wij Zwollenaren trots op.

Bij het verder vormgeven aan de energie transitie in Zwolle adviseren wij u deze benadering verder vorm en inhoud te geven. De Vrienden willen daar graag een bijdrage aan leveren.

Ten slotte

De agenda voor het opstellen van het nieuwe Omgevingsplan, inhoudelijk en procesmatig is opgesteld. Over niet al te lange termijn worden de eerste resultaten zichtbaar. De Vrienden adviseren bij de inhoud van het omgevingsplan ook de belangrijke netwerken voor o.a. elektriciteit, internet, gas en water op te nemen opdat onze energievoorziening weer meer zichtbaar wordt.

In Nederland is dit nog niet gebruikelijk. In andere Europese landen wel (bij voorbeeld het PGOU op lokaal niveau in Spanje: Plano General Ordination Urbano).

drs. R.V. van den Berg, voorzitter

mevr. drs. E. Goettsch, secretaris